

La humanitat

Any II : Núm. 164
Barcelona, 20 de maig de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYYS

A l'entorn de la discussió de l'Estatut

EL DISCURS DEL SENYOR LERROUX

El cap del Partit Radical es declararà federal

Madrid. — Tots els comentaris estan pendents del discurs que avui pronunciarà el senyor Lerroux. Com sigui que el senyor Lerroux es trobarà ahir a San Rafael, hem parlat amb un dels conspicus del partit radical, sobre les línies generals del discurs del senyor Lerroux.

El diputat radical esmentat ens diu que el Partit accepta el federalisme, i que, per tant, es mostrarà partidari del senyor Lerroux d'una àmplia autonomia, que no impedeixi la unitat espanyola. El senyor Lerroux parlarà, també, de la conveniència de no portar aquesta qüestió de l'Estatut pels viaransys extremistes, tota vegada que interessa a tots no donar armes als enemics de la República, sinó donar una solució adequada al problema.

Aquesta mateixa personalitat radical ens ha dit que, efectivament, el senyor Lerroux tractarà en el seu discurs de política en general, però no en un sentit d'oposició tenaç al Govern, sinó únicament per a assenyalar els seus punts de vista. Tanmateix, en el seu parlament no pretindrà fer política.

Després del discurs del Sr. Xirau

DIU EL SR. XIRAU

Madrid. — El senyor Xirau digué als periodistes:

—Els catalans, en la sessió d'avui, i principalment el senyor Nicolau, hem plantejat el problema amb una sinceritat i un patriotisme que no admittim dubtes. Així ho ha vist la Cambra, pel qual nosaltres estem molt satisfets.

UN COMENTARI DEL SR. LLUIH

Madrid. — Acabat el discurs del senyor Xirau, els periodistes conversaren uns moments amb el seu company de Comissió, senyor Lluhi i Vallès, el qual digué que el discurs del senyor Xirau li havia semblat admirable. Al seu judici, desvirtuat el concepte de la superba, exposat pel senyor Ortega i Gasset, recolzant-se en la concepció. Altrament, ha de-

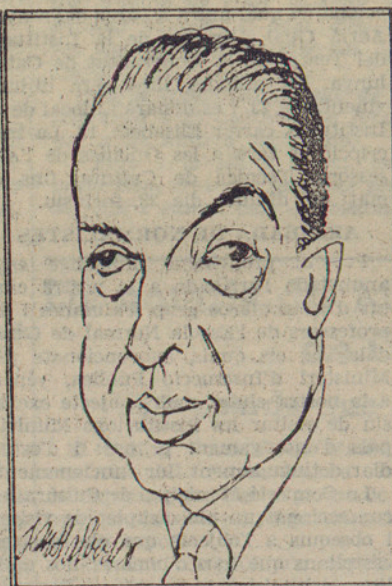

L'ex-ministre català senyor Nicolau d'Oliver, que ahir a la Cambra va fer un bell parlament en defensa de l'Estatut de Catalunya

El Sr. Lluís Companys, aquest vespre, trametrà per ràdio, als catalans, les seves impressions parlamentàries

Aquest vespre, a un quart de deu, pel micròfon que Ràdio Barcelona té instal·lat a Madrid, per a trametre les sessions parlamentàries, el diputat a Corts i cap de la minoria catalana, senyor Lluís Companys, parlarà als ràdio-oients de Catalunya i comunicarà les seves impressions parlamentàries.

En dies successius, que s'anunciaran oportunament, saludaran els ràdio-oients catalans els senyors Tarradellas, Aguadé, Gassol i altres parlamentaris de Catalunya.

El diputat de les Constituents senyor Botella Asensi, que en la sessió d'ahir va demanar la rescissió del contracte amb la Tabacalera

El senyor Azaña parlarà la setmana entrant

Madrid. — El cap del Govern no intervindrà en el debat de totalitat de l'Estatut, fins el divendres de la setmana entrant.

DIU EL "BRUSI"

Serà retirat el dictamen de la Comissió d'Estatuts?

El corresponsal del "Brusi" a Madrid, en la seva crònica d'avui, diu el següent:

"Los rumores que por ahí comenzaron a circular ayer después de la terminación del Consejo de ministros, respecto a la probabilidad de que pronto surgiría una fórmula capaz de resolver de plano el litigio del Estatuto catalán, hanse acentuado hoy de modo considerable, no faltando ya quien afirma que en la sesión del viernes el Presidente del Consejo se levantará a hablar, y lo hará de tal suerte, que en el acto será retirado el dictamen, para confeccionar un proyecto de autonomía poseedor de caracteres de generalidad. Todo es posible, puesto que estamos en momentos de descomposición."

L'Estatut de Catalunya i l'ensenyament

La conferència a càrrec del Sr. Maspons i Anglès sobre "La Generalitat de Catalunya i la República espanyola" que fou sospesa dies enrere i que tant d'interès despertà als afiliats a la S. A. M. O., tindrà lloc el dissabte a les set de la tarda al seu local social.

mente. Todo el empeño se pone en no alterarse, en mantener "la elevación", en ignorar lo que está sucediendo en la calle."

DESPRES DEL DEBAT D'AHIR

UN DIALEG ENTRE ELS SENYORS COMPANYYS I MAURA

Madrid. — El senyor Lluís Companys ha manifestat als periodistes que les impressions que tenia amb respecte a la marxa del debat de l'Estatut, eren excel·lents. Els discursos dels senyors Xirau i Franchi Roca han demostrat que a la Cambra ha parlat el llenguatge de la comprensió. No sabia quin seria la tesi del discurs del senyor Lerroux, però ha dit que si feia un discurs polític li contestaria.

Per la seva part el senyor Hurtado ha manifestat als periodistes que els catalans en la sessió d'avui havien plantejat el problema amb un patriotisme i una sinceritat gran que no admet dubtes. Plantejaren la qüestió sense eufemismes. Nosaltres hi estem molt satisfets.

El Sr. Maura: Conec la conversa vostra amb el cap del Govern. Em sembla, naturalment, bé, menys en dos punts. Sobre aquests, opino que esteu a les Antípodes. No cal oblidar que el que passa a aquesta casa es coneix exactament al carrer; el Congrés és el punt de mira de tots i cal tenir molta cura amb els pastells, ja que no és acceptable el cedir una cosa a canvi de cedir en el de més enllà. Repeteixo que ara a Espanya hi ha un enorme nucli d'opinió que està pendent de la tasca parlamentària.

El senyor Companys: En el meu discurs de Port-Bou vaig fer un elogi a la seva persona i vaig mostrar el propòsit que fossin recollits alguns punts del seu discurs en el debat de totalitat.

El Sr. Maura: Jo no vaig parlar amb el propòsit de fer opinió i si només responer a conviccions. Vosaltres veieu les coses del costat d'allà de la Cambra i cal posar-se del costat d'aquí per a sense dificultats poder donar el salt en un altre aspecte. Jo opino que abans d'acabar la totalitat s'ha de plantejar un debat polític i en aquest debat s'hauran d'examinar dos punts importants, que són: qui dona l'Estatut i qui el rep.

El senyor Companys ha contestat: El rep Catalunya.

El senyor Maura: Això ja ho veurem, perquè encara no l'ha rebut, i qui el dona?

El senyor Companys: La Cambra. El senyor Maura ha acabat dient: En teniu la seguretat? Si el donen les forces parlamentàries representades en el Govern i la minoria catalana, això no és donar-lo la Cambra, sinó el Govern; i si ocorre així, veurem qui el rep.

mostrat que hi ha una política catalana de gran base, és a dir, una política d'amplitud, d'una Espanya de grans destins. Estic molt satisfet, car el senyor Xirau és un dels polítics més hàbils de l'actualitat.

TELEGRAMES DE FELICITACIO

En conèixer-se a Barcelona el magnífic discurs pronunciat al Parlament de la República pel diputat de l'Esquerra Republicana, senyor Antoni Xirau, li ha estat cursat el següent telegrama:

"Antoni Xirau.

Oficines de la Generalitat de Catalunya. — San Agustín, 9. Madrid. El vostre discurs en aquests moments aixeca entusiastes comentaris Catalunya.

Avant amic. Tots els catalans de debó i els bons republicans, són amb nosaltres.

Visca Catalunya!

Una abraçada ben forta."

Aquest telegrama porta centenars de signatures, recollides ràpidament, en saber-se el resultat de la intervenció d'Antoni Xirau.

La Secció Femenina de l'Esquerra Republicana de Barcelona ha adreçat també, al diputat català, membre de la Comissió d'Estatuts, el telegrama que copiem a continuació:

"Secció Femenina Esquerra Republicana de Catalunya us felicitem el vostre brillant parlament pro-Estatut Catalunya."

LA F. O. C.

Desmentint unes afirmacions de Largo Caballero

La "Federació Obrera Catalana" ha publicat una extensa nota, de la que copiem els següents paràgrafs:

"Acaben de publicar-se unes declaracions del senyor Largo Caballero, en les que a propòsit de l'Estatut afirma que "los obreros de Cataluña, han expresado claramente que no desean sino que la legislación social dependa del Poder Central".

I davant aquesta afirmació tan atrevida, la F. O. C. sorgeix decididament per a desmentir-la amb la major energia, amb tots els bríos que li donen les honorades conviccions de 15.000 consciències proletàries que la segueixen, i que no es dobleguen ni es resignen al mansol vassallatge d'una dictadura política a càrrec dels socialistes, ni de ningú, com no es doblegaran tampoc si es resignaran a les violències d'hibèrica mansuetut, o a les violències furioses d'organitzacions obreres, qual-sevol que sia la característica llur.

Grossa equivocació seria, doncs en que les Corts Constituents no concedixin a Catalunya els mitjans de resoldre el seu problema social intern, perquè això seria tant com deixar obert

el portilló per on podria seguir acasant-se al Govern central de no volguer que la pau dominés en la nostra terra.

Podeu tenir ben segur que cap obrer de Catalunya tem la implantació de l'Estat, tal com ha estat presentat al Govern de la República. Amb Estatut o sense ell, estem a Espanya i espanyols hauran d'ésser els que ens governin en el futur. I estem segurs que de la mateixa manera que ningú intentarà destruir la unitat dels nostres cors, tampoc s'intentarà destruir la unitat d'Espanya.

Obrers de Catalunya! Obrers Espanyols! Ciutadans tots!

Ajudeu-nos en els nostres esforços perquè Catalunya tingui mitjans propis per a solucionar el plec de llurs qüestions socials perquè així podrà salvar-se aquest poble que té tantes ansies de treball i que reuneix tantes virtuts.

Feu-ho, també, per la salut d'Espanya, perquè les inquietuds socials de la nostra terra, amb ses violències i amb els seus lamentables resultats, es reflexen com en un espill en tots els àmbits de la terra d'Ibèria."

El diputat català senyor Antoni Xirau quina magnífica intervenció parlamentària d'ahir en favor de l'Estatut, ha estat molt celebrada

Carta oberta d'un madrileny adreçada als seus paisans

"Sr. Director de LA HUMANITAT. Muy señor mío: Le agradeceré que de ser posible, se sirva dar cabida en el periódico que tan dignamente dirige la presente carta abierta:

Yo, hijo de Madrid, me dirijo a todos los madrileños y castellanos residentes en esta preciosa capital y que simpatizan con mi idea, para que cada uno y por correo remitan al venerable presidente de la Generalidad de Cataluña, señor Francisco Macià, su tarjeta personal como desagravio por las manifestaciones hostiles que se han hecho contra el señor Macià y contra Cataluña por algunos paisanos de Madrid y de Castilla que, sin duda, sólo conocen esta región por el mapa.

Sin ser sospechoso de separatista, por el hecho de ser hijo de Madrid, puedo asegurar y no me cansaré de repetir, que en los años que llevo viviendo en esta región, en donde tengo muy buenas y numerosas relaciones, nunca me han dirigido una palabra ofensiva ni para mi pueblo ni para mi lengua; contrariamente a lo que he oído en Madrid donde voy con frecuencia.

Deseo que mis paisanos de Madrid pongan freno a sus nervios y que tomen ejemplo de la serenidad y cultura que está dando Cataluña. Que desaparezca de una vez ese fantasma del separatismo, que se empeñan en tener delante de los ojos, y que con la República ya no existe.

La mayoría de los españoles solo quieren una España grande y próspera; pero si continúan las manifestaciones contra Cataluña y quieren que el perro rabie, yo digo que tal vez lo logren, y es más, que la hidrofobia se contagie hasta en los que no somos catalanes.

Viva España, viva Cataluña y viva Macià!

Dándole las gracias señor Director, por su amabilidad, és de usted afmo. s. s.,

Luis S. Cuià."

COSES DE "LA NACION"

Voldria que els parlamentaris escoltessin les veus dels que promouen aldarulls

Madrid. — El diari monàrquic "La Nación" en el seu editorial d'avui insisteix en que els parlamentaris deuen recollir a la Cambra els crits del carrer, crícs que, com tothom sap, son fruit de les maniobres dels enemics de la República.

DIU AIXÍ "LA NACION":

"Hay una opinión considerable, hay una masa potentísima, procedente de todos los partidos, de muy distinta y contradictoria ideología política, para la que, sin disimulos, sin regateos, el Estatuto catalán constituye un atentado inicu a la unidad de la Patria. Y ese sentimiento de la multitud, que forma, sin duda ninguna, la inmensa mayoría de España, ¿por qué no se recoge? ¿Es que se puede desdeñar? ¿Es que se puede entretener o desviar, elevándose a las regiones de la Filosofía y del Derecho? Hay en el problema una realidad—la más generosa, la más viva y palpitante—, que es una realidad de sentimientos nobilísimos, y nosotros no sabemos por qué, no comprendemos a cuenta de qué, se prescinde de eso, que es lo único real, y se quiere descuartizar a España fría-